

УДК 369.223.23/.24:351.84:616-053(470+571)

Т.Ю. Коваленко

**АНАЛІЗ ДОСВІДУ ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНИМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ДІТЕЙ У РОСІЙСЬКІЙ
ФЕДЕРАЦІЇ**

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України
кафедра державного управління та місцевого самоврядування
(зав. - д. н. з держ. упр., проф. С.М. Серьогін)
Дніпропетровськ, 49000, Україна
*Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration
of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine
Dnipropetrovsk, 49000, Ukraine
e-mail: sanatdet1@rambler.ru*

Ключові слова: державне управління, правовий механізм, санаторно-курортне забезпечення, новітні зміни, діти, досвід Російської Федерації

Key words: public administration, legal mechanism, health resort services, the latest changes, children, experience of the Russian Federation

Реферат. Анализ опыта правового регулирования в сфере государственного управления санаторно-курортным обеспечением детей в Российской Федерации. Коваленко Т.Ю. Материнство и детство является одним из главных приоритетов государственной социальной политики для любой страны. Украинское государство, его Президент и правительство постоянно контролируют вопросы улучшения качества жизни и здоровья населения, в особенности – здоровья женщин и детей. Продолжая изучение проблем государственного управления в сфере санаторно-курортного обеспечения детей в Украине, обращает на себя внимание недостаточный объем проведенных научных исследований и слабый базис теоретического обоснования возможных организационных изменений в этой сфере. Это и обуславливает необходимость продолжить основательный научный поиск и обработать, в первую очередь, позитивный опыт зарубежных стран по осуществлению реформы в сфере санаторно-курортного обеспечения детей. Удельный вес отдельных факторов различного происхождения на показатели здоровья населения зависит от возраста, пола и индивидуально-типологических особенностей человека. Однако максимальное влияние на здоровье человека оказывает его способ жизни, который можно отнести к условно управляемому процессу. И здесь уместно отметить, что управляемое влияние на способ жизни может осуществляться как за счет внутренних факторов (например, мотивация), так и за счет внешних факторов. Одним из сильнейших факторов внешнего управляемого воздействия на состояние здоровья населения является использование санаторно-курортного обеспечения. Опыт Российской Федерации в этом вопросе чрезвычайно полезен для украинского государства, которое активно продвигает на внутреннем рынке идею модернизации системы здравоохранения, в связи с назревшей необходимостью изменений в сфере санаторно-курортных услуг. Сегодня в Российской Федерации функционирует 1997 здравниц, которые ежегодно обслуживают около 6 млн. особы. В ведении Министерства здравоохранения и социального развития Российской Федерации находится 51 санаторно-курортное учреждение (СКУ) с оказанием широкого спектра оздоровительных услуг. С введением в действие основ страховой модели управления составляющими правового механизма государственного управления в сфере санаторно-курортного обеспечения детей в Российской Федерации выступают законы, постановления правительства, приказы министерства здравоохранения и социального развития Российской Федерации и нормативно-правовые акты федеральных органов власти. Стратегической основой государственной политики в сфере санаторно-курортного обеспечения является Федеральный закон Российской Федерации от 21 ноября 2011 г. № 323-ФЗ «Про основы здравоохранения граждан в Российской Федерации», в содержании которого актуализованы основные государственные гарантии о санаторно-курортном обеспечении детей. Реализация направлений развития и усовершенствования системы санаторно-курортной помощи в Российской Федерации легитимизирована путем заключения соглашения на совместное финансирование властных обязательств о реализации мероприятий по формированию здорового способа жизни между министерством здравоохранения и социального развития Российской Федерации как центральным органом исполнительной власти и органами исполнительной власти на местах.

Abstract. Analysis of experience of legal regulation in the sphere of public administration of sanatorium providing of children in the Russian Federation. Kovalenko T.Yu. Motherhood and childhood are one of the main priorities of the government social policy for any country. The Ukrainian state, its President and government are keeping under scrutiny issues of improving quality of life and health of population, in particular, health of women and children. Continuing study of problems of Public Administration in the sphere of health resort services for children in Ukraine, in her previous scientific publications the author drew attention to insufficient scope of researches and weak grounds of theoretical justification of possible organizational changes in this sphere. This very fact stipulates the necessity to continue thorough scientific research and study, first of all, a positive experience of foreign countries as to implementing reforms in the sphere of health resort services for children. The share of separate factors of different nature, impacting indicators of public health depends on age, sex and individual-typological characteristics of a person. However, the greatest impact on a human health is made by his lifestyle that may be attributed to conditionally controlled process. In this case, it is appropriate to note that the controlled impact on lifestyle can be made both by internal factors (e.g., motivation), and external factors. One of the most powerful external factors of controlled impact on the public health is health resort provision. The experience of the Russian Federation in this area is extremely useful for the Ukrainian state, which is actively promoting the idea of the health system modernization in the domestic market as the area in need of such changes. Now, 1997 health resorts are operating in the Russian Federation, annually serving approximately 6 million people. The jurisdiction of the Ministry of Health and Social Development of the Russian Federation encompasses 51 health resort facilities (HRF) providing a wide range of health-improving services. The laws, government regulations, orders of the Ministry of Health and Social Development of the Russian Federation and regulatory legal acts of the federal authorities are applied with the introduction of principles of the insurance management model of the legal framework components of public administration in the area of health resort services for children in the Russian Federation. The strategic basis for the government policy in the area of health resort services is the Federal Law of the Russian Federation from November 21, 2011 No. 323-ФЗ "On the Basis of Public Health in the Russian Federation", which content actualized basic government guarantees of health resort services for children. Implementation of directions of development and improvement of health resort care in the Russian Federation has been legitimized through the agreement on co-financing of the government commitment made between the Ministry of Health and Social Development of the Russian Federation as a central executive authority and local executive authorities to implement measures to create a healthy lifestyle.

Після руйнації радянської моделі організації та управління охороною здоров'я у пострадянських країнах сформувались власні, відмінні або тотожні, моделі розвитку системи охорони здоров'я. В Україні ж система охорони здоров'я виявилась досить стійкою до організаційних змін і розпочала їх впроваджувати на практиці тільки після 2010 року. Разом з тим, основні шляхи реформування системи охорони здоров'я, яка до цього часу по суті своїй та організаційній формі все ще залишається державною та комунальною системою, мають суттєві недоліки. Так, організаційних змін потребує така ланка системи охорони здоров'я, як реабілітаційна медицина, проте єдиної концепції її реорганізації на цей час в Україні ще не сформовано. Все вищезазначене надає підстави для здійснення поглиблениго аналізу зарубіжного досвіду в цьому питанні, а саме досвіду пострадянських країн.

Материнство і дитинство є одним з головних пріоритетів державної соціальної політики для будь-якої країни. Українська держава, її Президент та уряд тримають на постійному контролі питання покращення якості життя та здоров'я населення, а особливо – здоров'я жінок та дітей [1]. Продовжуючи вивчення проблем державного управління у сфері санаторно-курортного забезпечення дітей в Україні, автори у попередніх наукових публікаціях [10, 11] звертали увагу на

недостатній обсяг проведених наукових досліджень та слабкий базис теоретичного обґрунтування можливих організаційних змін у цій сфері. Це й зумовлює необхідність продовжити грунтovий науковий пошук та опрацювати, насамперед, позитивний досвід зарубіжних країн щодо здійснення реформи у сфері санаторно-курортного забезпечення дітей.

Наукові публікації вітчизняних [2, 3, 8, 15, 16] та зарубіжних дослідників [4, 5, 12, 19] неповною мірою висвітлюють вирішення проблемних питань за зазначеним напрямом державного управління у сфері охорони здоров'я, адже поза увагою дослідників залишається ще досить багато питань, зокрема, проблематика державного управління санаторно-курортним забезпеченням дитячого населення. Тому як державно-управлінська проблема значної актуалізації набуває необхідність вивчення позитивного досвіду державного управління санаторно-курортним забезпеченням дітей у пострадянських країнах.

Мета статті полягає у дослідженні новітніх змін правового механізму державного управління санаторно-курортним забезпеченням дітей у Російській Федерації.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У сучасному світі можливості держави в економіці та забезпеченні власної національної безпеки переважно визначає така складова, як

здоров'я населення. Експерти Всесвітньої організації охорони здоров'я наприкінці ХХ століття визначили орієнтовне співвідношення різних чинників забезпечення здоров'я сучасної людини, виділивши чотири основні групи [12, 19]. На основі цього в 1994 році Міжвідомча комісія Ради безпеки Російської Федерації з охорони здоров'я населення у Федеральних концепціях "Охорона здоров'я населення" та "До здоровової Росії" визначила це співвідношення стосовно Росії так: генетичні чинники – 15-20%; стан навколошнього середовища – 20-25%; медичне забезпечення - 10-15%; умови і способ життя людей – 50-55%. Безумовно, питома вага внеску окремих чинників різної природи на показники здоров'я населення залежить від віку, статі та індивідуально-типологічних особливостей людини. Однак максимальний вплив на здоров'я людини здійснює його спосіб життя, який можна віднести до переважно керованого процесу. І тут дoreчно зазначити, що керований вплив на спосіб життя може здійснюватись як за рахунок внутрішніх чинників (наприклад, мотивація), так і за рахунок зовнішніх факторів. Одним з найпотужніших факторів зовнішнього керованого впливу на стан здоров'я населення є використання санаторно-курортного забезпечення.

Сьогодні у Російській Федерації функціонує 1997 оздоровниць, які щорічно обслуговують близько 6 млн. осіб. У віданні Міністерства охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації знаходяться 51 санаторно-курортний заклад (СКЗ) з надання широкого спектру оздоровчих послуг. Деякі з цих закладів пропонують унікальні інноваційні методики відновного лікування, в тому числі за онкогематологічним, офтальмологічним і психоневрологічним профілями. Разом з тим, за оцінками експертів, на цей час рекреаційний потенціал Росії використовується лише на 8-10 %. У зв'язку з цим постає необхідність розробки інструментів поширення інновацій у санаторно-курортному комплексі, впровадження яких дозволить підвищити доступність і якість оздоровчих послуг для широкого загалу населення. Тому, враховуючи необхідність санаторного доліковування безпосередньо після стаціонарного етапу лікування, а також оздоровлення дітей застрахованих громадян при скеруванні їх у дитячі санаторії та санаторно-оздоровчі табори цілорічної дії, у Російській Федерації було змінено механізми організації та фінансування санаторно-курортного лікування.

Сутність новітніх змін в управлінні санаторно-курортним забезпеченням дітей у Російсь-

кій Федерації полягає в тому, що включно до 2010 року на ці цілі виділялися кошти обов'язкового соціального страхування відповідно до федеральних законів про бюджет Фонду соціального страхування Російської Федерації на відповідний рік. Оплата путівок на санаторно-курортне лікування і оздоровлення працівників та членів їх сімей була страховим забезпеченням з окремих видів обов'язкового соціального страхування згідно з пунктом 14 статті 8 Федерального закону від 16 липня 1999 р. № 165-ФЗ «Про основи обов'язкового соціального страхування».

Нові підходи до визначення відповідних страхових випадків у рамках обов'язкового соціального страхування було встановлено з 1 січня 2010 року. Відповідно до статті 21 Федерального закону від 24 липня 2009 р. № 213-ФЗ «Про внесення змін в окремі законодавчі акти Російської Федерації та визнання такими, що втратили чинність окремих законодавчих актів (положень законодавчих актів) Російської Федерації у зв'язку з прийняттям Федерального закону «Про страхові внески до Пенсійного фонду Російської Федерації, фонд соціального страхування Російської Федерації, Федеральний фонд обов'язкового медичного страхування і територіальні фонди обов'язкового медичного страхування» сплата грошових коштів за путівки на санаторно-курортне доліковування працівників, на оздоровлення та відпочинок дітей не є видом страхового забезпечення по обов'язковому соціальному страхуванню.

У тому ж році було прийнято постанову Уряду Росії від 17 березня 2010 р. № 15, якою було скасовано дію Положення про придбання, розподіл, видачу путівок на санаторно-курортне лікування та оздоровлення працівників та членів їх сімей, затверджене раніше урядовою постановою від 21 квітня 2001 р. № 309. Таким чином, скасовано порядок і умови надання працівникам та членам їх сімей за рахунок коштів обов'язкового соціального страхування путівок, у тому числі на санаторно-курортне доліковування безпосередньо після стаціонарного лікування захворювань, та перелік захворювань, доліковування яких здійснювалося за рахунок коштів обов'язкового соціального страхування. Крім того, було відмінено дію наказу Міністерства охорони здоров'я Росії від 27 січня 2006 р. № 44 «Про доліковування (реабілітацію) хворих в умовах санаторію». Замість нього Міністерством охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації розроблено проект наказу «Про затвердження порядку надання працюючим

громадянам санаторно-курортної медичної допомоги з відновлювального лікування безпосередньо після стаціонарної допомоги в умовах санаторно-курортних організацій» [5].

Новий порядок визначає принципи організації спільної роботи органів управління охороною здоров'я суб'єктів Російської Федерації, лікувально-профілактичних установ та санаторно-курортних організацій різних форм власності за напрямом працюючих громадян для надання санаторно-курортної медичної допомоги з відновлювального лікування безпосередньо після надання спеціалізованої, у тому числі високотехнологічної, медичної допомоги. Але необхідно акцентувати, що запропонований порядок принципово не відрізняється від раніше діючого Порядку направлення працівників на доліковування (реабілітацію) безпосередньо після стаціонарного лікування до спеціалізованих санаторіїв (відділення), затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я Росії від 27 січня 2006 р. № 44, окрім повноваження щодо забезпечення такого виду санаторно-курортного лікування працюючих громадян, що передано від Фонду соціального страхування Російської Федерації та його територіальних органів органам управління охороною здоров'я суб'єктів Російської Федерації. Крім того, зазнали змін і терміни санаторно-курортного лікування: безпосередньо після надання спеціалізованої медичної допомоги термін відновлювального лікування скорочено з 24 днів до 21 дня.

При цьому таким самим залишається перелік захворювань, лікування яких здійснюється безпосередньо після стаціонарної допомоги в умовах санаторно-курортних організацій. Це захворювання вагітних жінок із груп ризику, нестабільна стенокардія, гострий інфаркт міокарда, гостре порушення мозкового кровообігу, операції на серці та магістральних судинах, операції з приводу виразкової хвороби шлунка, дванадцятипалої кишki, видалення жовчного міхура, операції з приводу панкреатиту (панкреонекрозу), цукровий діабет, операції ортопедичні, травматологічні при дефектах і вадах розвитку хребта, пластиці суглобів, ендопротезування тощо.

Важливо сказати, що не змінилися й рекомендації з медичного відбору хворих, які направляються на санаторно-курортне лікування, а також залишились без змін показання та протипоказання для його здійснення.

У рамках програми державних гарантій надання громадянам Російської Федерації безкоштовної медичної допомоги, яка щорічно затверд-

жується постановою Уряду Російської Федерації, Міністерство охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації рекомендує здійснювати відновне лікування (доліковування) працюючих громадян у санаторно-курортних установах різних форм власності. Зважаючи на те, що програмою передбачено заходи щодо відновного лікування та реабілітації хворих в умовах санаторію, міністерство рекомендує здійснювати співфінансування відновного лікування (доліковування) працюючих громадян при розробці територіальних програм державних гарантій надання громадянам Російської Федерації безкоштовної медичної допомоги (лист керівникам органів державної влади суб'єктів РФ від 23 жовтня 2009 р. № 14-5 / 10/2-8382).

Крім того, в цей час громадяни різних категорій, зокрема й працюючі громадяни, можуть бути спрямовані на відновлювальне лікування безпосередньо з установ, що знаходяться у віданні Міністерства охорони здоров'я Росії і Російської Академії Медичних Наук, що надають спеціалізовану, в тому числі високотехнологічну, медичну допомогу, в санаторно-курортні установи, підвідомчі Міністерству охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації. Порядок направлення таких хворих регулюється наказом Міністерства охорони здоров'я Росії від 27 березня 2009 р. № 138-н «Про порядок організації роботи з розподілу путівок та напрямку хворих з установ, що надають спеціалізовану, в тому числі високотехнологічну, медичну допомогу, на лікування в санаторно-курортні заклади, що знаходяться у віданні Міністерства охорони здоров'я Росії».

У Російській Федерації також було змінено порядок організації та проведення дитячої оздоровчої кампанії. Від Фонду соціального страхування Російської Федерації регіонам було передано повноваження з організації та забезпечення відпочинку та оздоровлення дітей (за винятком відпочинку в канікулярний час, організацію якого покладено на органи місцевого самоврядування) відповідно до Федерального закону від 17 грудня 2009 року № 326-ФЗ «Про внесення змін до статті 5 і 12 Федерального закону «Про основні гарантії прав дитини в Російській Федерації» і статті 26.3 і 26.11 Федерального закону «Про загальні принципи організації законодавчих (представницьких) і виконавчих органів державної влади суб'єктів Російської Федерації». Повноваження, що закріплені у новому правовому механізмі державного управління санаторно-курортним забезпеченням дітей, будуть фінансуватися за рахунок

збільшення дохідної бази регіональних бюджетів у зв'язку зі змінами податкового законодавства РФ. Крім того, федеральним органам влади дозволено здійснювати додаткове фінансування заходів щодо забезпечення прав дітей на відпочинок та оздоровлення. Так, щорічно федеральним суб'єктам управління передбачено виділення субсидії з федерального бюджету в сумі 4,1 млрд руб. на проведення оздоровочої кампанії для дітей, які перебувають у важкій життєвій ситуації. Очікується, що новий порядок підвищить адресність проведення оздоровчих заходів, підвищить якість відпочинку і дозволить суттєво розширити контингент дітей, які отримають доступ до організованого відпочинку. Наприклад, оздоровчою кампанією будуть охоплені діти з сімей військовослужбовців, адже раніше путівки по лінії соціального страхування для них не оплачувалися.

Отже, новітні зміни правового механізму державного регулювання розвитку сфери санаторно-курортного забезпечення дітей у Російській Федерації розширили можливості органів виконавчої влади на місцях у реалізації власних управлінських функцій щодо підвищення якості життєзабезпечення населення. Сьогодні влада повинна опрацювати механізм фінансування оплати путівок з урахуванням можливого співфінансування з роботодавцями, благодійними організаціями та іншими спонсорами, встановити нормативи оплати вартості путівок у дитячі санаторії, оздоровчі та заміські табори.

Таким чином, слід зазначити, що складовими правового механізму державного управління у сфері санаторно-курортного забезпечення дітей у Російській Федерації виступають закони, пос-

танови уряду, накази міністерства охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації та нормативно-правові акти федеральних органів влади. Стратегічною основою державної політики у сфері санаторно-курортного забезпечення є Федеральний закон Російської Федерації від 21 листопада 2011 р. № 323-ФЗ «Про основи охорони здоров'я громадян в Російській Федерації», у змісті якого актуалізовані основні державні гарантії щодо санаторно-курортного забезпечення дітей. Реалізація напрямів розвитку та удосконалення системи санаторно-курортної допомоги в Російській Федерації легітимізована через укладання угоди на співфінансування зобов'язань щодо реалізації заходів з формуванням здорового способу життя між міністерством охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації як центральним органом виконавчої влади та органами виконавчої влади на місцях.

ПІДСУМОК

Отже, проведений аналіз змісту вищезазначених нормативно-правових актів показав, що загалом система державного управління у сфері санаторно-курортного забезпечення дітей у Російській Федерації зазнає відповідних трансформацій, насамперед, у площині правових змін. До введення системи страхової медицини в РФ управління здійснювалось на основі традиційних підходів радянського зразка, а після 2004 року – з урахуванням вимог ринкового господарювання, що передбачає перерозподіл повноважень та порядку фінансування між суб'єктами управління. Зазначений напрям дослідження є вельми актуальним та потребує подальших наукових розробок.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Адміністративна реформа в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи: монографія / В.М. Алексєєв, О.Ф. Андрійко, О.М. Бабич, Н.Т. Гончарук [та ін.]. – Д.: Моноліт, 2009. – 383 с.
2. Бакуменко В. Методологія державного управління: проблеми становлення та подальшого розвитку / В. Бакуменко, В. Князєв, Ю. Сурмін // Вісник УАДУ. – 2003. – № 2. – С. 11-27.
3. Білинська М. Державне управління забезпеченням національної безпеки та чинники громадського здоров'я / М. Білинська, Н. Рингач // Теорія та практика держ. упр.: зб. наук. праць. – Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2008. – Вип. 1 (20). – С. 417-425.
4. Ветитнев А.М. Маркетинг некоммерческих санаториев / А.М. Ветитнев, Е.В. Цирюта // Маркетинг в России и за рубежом. – 2006. – № 2 (52). – С. 108-115.
5. Восстановительная медицина: монография. Т.2. / А.А. Хадарцев, Б.Л. Винокуров, С.Н. Гонтарев,
6. Габуева Л.А. Анализ организационно-экономических моделей предпринимательской деятельности в здравоохранении и перспективы их развития / Л.А. Габуева, М.А. Татаринова // Здравоохранение. – 2010. – № 10. – С. 43-50.
7. Государственная программа Российской Федерации «Развитие здравоохранения»: материалы коллегии Минздрава России 28 сентября 2012 года. – Режим доступу: <https://www.rosminzdrav.ru>
8. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми: монографія / кол. авт.: В.М. Князєв, І.Ф. Надольний, М.І. Мельник [та ін.]; за ред. В.М. Князєва. – К.: Вид-во НАДУ: “Мілениум”, 2003. – 320 с.
9. Кардаш В.А. Законы рынка требуют эффективно использовать факторы повышения конкурентоспособности санаторно-курортных организаций /

В.А. Кардаш // Региональная экономика: Теория и практика. – 2004. – № 2. – С. 72-77.

10. Коваленко Т.Ю. Державне регулювання санаторно-курортного забезпечення дітей в Україні: актуальність проблеми в умовах медичної реформи / Т.Ю. Коваленко // Держава і регіони. Серія «Державне управління». – Запоріжжя: КПУ, 2013. – № 1. – С. 168-172.

11. Коваленко Т.Ю. Правове забезпечення державного управління санаторно-курортною справою в Білорусі / Т.Ю. Коваленко // Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України: зб. матеріалів Х регіональної наук.-практ. конф. (16 травня 2013 р., м. Дніпропетровськ). – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2013. – С. 34-36.

12. Кохановский В.П. Философия и методология науки: учеб. для высш. учеб. заведений / В.П. Кохановский. – Ростов н/Д: Феникс, 1999. – 576 с.

13. Лимонов В.И. Характер и трансформация взаимосвязи курортного дела и экономики в Российской Федерации / В.И. Лимонов // Вестник восстановительной медицины. – 2006. – № 2 (16). – С. 23-25.

14. Разумов А.Н. Восстановительная медицина – новое направление медицинской науки и практического здравоохранения / А.Н. Разумов // Вестник восстановительной медицины. – 2006. – № 3 (17). – С. 4-6.

15. Рудий В.М. Законодавче забезпечення реформи системи охорони здоров'я в Україні: монографія / В.М. Рудий – К.: Сфера, 2005. – 272 с.

16. Солоненко І.М. Управління організаційними змінами у сфері охорони здоров'я: монографія / І.М. Солоненко, І.В. Рожкова. – К.: Фенікс, 2008. – 276 с.

17. Хряков В.В. Организационное и экономическое обеспечение развития курортов в современной России: автореф. дис. на соискание учен. степени пра эконом. наук / В.В. Хряков. – М., 2008. – 45 с.

18. Царенко В.А. Формирование стратегии конкурентоспособности услуг санаторно-курортных организаций // Вестник Рос. акад. естественных наук. Серия: Экономическая. – 2009. – № 5. – С. 8-14.

19. Baldwin, Robert & Cave, Martin. Understanding Regulation: Theory, Strategy and Practice / Baldwin, Robert & Cave, Martin.–Oxford: Oxford University Press, 1999. – 384p.

REFERENCES

1. Aleksjev VM, Andriyko OF, Babich OM, Goncharuk NT, Gudima NV, Dniprorenko NK. [Administrative Reform in Ukraine: Current State, Problems and Prospects: Monograph]. D.: Monolit. 2009:383. Ukrainian.
2. Bakumenko V, Knyazev V, Surmin Yu. [The methodology of governance: problems of formation and further development]. Visnuk UADU. 2003;2:11-27. Ukrainian.
3. Bilins'ka M, Ringach N. [Public administration of national security and public health factors]. Kharkiv: Vidavo KharRI NADU «Magistr», 2008;1(20):417-25. Ukrainian.
4. Vettinev AM, Tsiryuta EV. [Marketing of non-profit health centers]. Marketing in Russia and abroad. 2006;2(52):108-15. Russian.
5. Khadartsev AA, Vinokurov BL, Gontarev SN, Tsogoev AS. [Regenerative medicine: Monograph]. ZAO «Belgorodskaya oblastnaya tipografiya». 2010;2:261. Russian.
6. Gabueva LA, Tatarinova MA. [Analysis of organizational and economic business models in health and prospects of their development]. Zdravookhranenie. 2004;10:43-50. Ukrainian.
7. [State Program of the Russian Federation "Development of health care": Materials of college of Russian Ministry of Health from September 28, 2012.]. Available from: <https://www.rosminzdrav.ru>. Russian.
8. Knyazev VM, Nadol'niy IF, Mel'nik MI. [Public administration: the philosophical, ideological and methodological problems: a monograph]. NADU: Milenium, 2003:320. Ukrainian.
9. Kardash VA. [Market laws require to effectively use factors of increasing competitiveness of sanatorium organizations]. Regional'naya ekonomika: Teoriya i praktika. 2001;2:72-77. Russian.
10. Kovalenko TYu. [State regulation of spa maintenance of children in Ukraine: the urgency of the problem in terms of health reform]. Derzhava i regioni. Seriya «Derzhavne upravlinnya». Zaporizhzhya: KPU, 2013;1:168-72. Ukrainian.
11. Kovalenko TYu. [Legal regulation of the public administration, health spa industry in Belarus: Current Problems of European integration and Euro-Atlantic Cooperation Ukraine]. D. DRIDU NADU. 2013:34-36. Ukrainian.
12. Kokhanovskiy VP. [Philosophy and Methodology of Science: A Textbook for universities]. Rostov: Feniks, 1999:576. Russian.
13. Limonov VI. [Nature of the relationship and the transformation of the economy and resort business in the Russian Federation]. Vestnik vosstanovitel'noy meditsiny. 2006;2(16). Russian.
14. Razumov AN. [Regenerative medicine - a new trend in medical science and practical public health]. Vestnik vosstanovitel'noy meditsiny. 2006;3(17):4-6. Russian.
15. Rudiy VM. [Legislative support of health care reform in Ukraine: a monograph]. K.: Sfera, 2005:272. Ukrainian.
16. Solonenko IM, Rozhkova IV. [Managing organizational change in health care: a monograph]. K.: Feniks, 2008:276. Ukrainian.
17. Khryakov VV. [Organizational and economic support for development of resorts in modern Russia]. Avtoreferat. 2008;3,12,25. Russian.
18. Tsarenko VA. [Formation of competitive strategy of sanatorium organizations services]. Vestnik Rossiskoy akademii estestvennykh nauk. Seriya Ekonomicheskaya. 2009;5:1. Russian.
19. Baldwin, Robert & Cave, Martin. Understanding Regulation: Theory, Strategy and Practice. Oxford: Oxford University Press, 1999:384.